

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 103

Maribor, sreda 7. maja 1930

»JUTRA«

Vse razne nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem čaku, zav. v Ljubljani št. 11.409
Vse mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Sezona tujkega prometa

Je zopet v svojem razvoju in iz naših primorskih krajev že prihajajo poročila, da imajo zaznamovati že doslej precej obiska s strani tujih gostov. Naša tujko-prometna politika je tekom zadnjih let doživela znatne spremembe, dobila je novih impulzov in zdi se, da bo letošnje leto posvečeno fiksiranju definitivnih smernic službene turistične politike. Na nešteti konferencah, občinskih zborih turističnih organizacij in v časopisju so se že leta sem obravnavala vprašanja hotelov, ureditve cest, organizacije avtobusnega prometa, elektrifikacije itd. Izgleda, da se je vlada na podlagi rezultatov vseh teh konferenc in njihovih predlogov odločila, da bo pričela vsa vprašanja povzdigi tujkega prometa, turistične, reševati zakonitim putem, kar bo nedvomno dalo zopet novo pobudo za prihodno inicijativno.

Med najvažnejše probleme turisticke spada nedvomno ureditev avtobusnega prometa v državi. Danes stoji v tem pogledu na prvem mestu savska banovina z 2779 km in 58 avtobusnimi progami, na drugem mestu dunavska z 2655 km in 86 progami, na tretjem dravska z 2268 km in 112 progami itd. Kakor vidimo, je dravska banovina glede številnosti prog, torej glede popolnosti omrežja na prvem mestu v celi državi. Zvsem imamo v državi danes 370 avtobusnih prog s 13.040 km dolžine, poleg tega pa še 45 poštinskih avtobusnih prog. Vočigled dejstvu, da je avtobusni promet v naši državi šele v prvih početkih razvoja, je to gotovo prav lepo število.

Nekoliko slabše stoji še vedno vprašanje naših cest. Tudi to vprašanje se je razpravljalo že na nešteti konferencah. Tudi dne 1. tm. se je v ministrstvu trgovine vršila konferenca, na kateri se je v zvezi z vprašanjem o ureditvi avtobusnega prometa razpravljalo tudi vprašanje ureditve avtobusnega prometa. Sklenjeno je bilo tudi, izdelati načrt glede sistematskega pravljanja starih in gradnje novih cest, zlasti onih, ki so važne za turistični promet.

Posamezne banske uprave kažejo veliko smisla za pospeševanje tujkega prometa. Tako je n. pr. savska banovina ustanovila poseben turistični svet, ki je takoj prve dni svojega obstanka pozval vse zainteresirane organizacije k sodelovanju pri reševanju vseh važnih turističnih problemov. Enaki pokreti se pojavljajo tudi po drugih banovinah, dočim imamo v dravski banovini itak dve agilni zvezi za pospeševanje tujkega prometa, ki imata v banski upravi močno oporo.

Razveseljivo je, da so državne oblasti začele uvidevati potrebo, da tudi država sama investira v turizem, v propagando in pospeševanje tujkega prometa, v zaveži, da bodo takšne investicije že v najbližji bodočnosti nosile lepe dobičke. Za vzgled naj nam služi Francija, koje vlada je po veliki lanskoletni turistični krizi podvzela odločne korake za ozdravljenje

Izstradanje Bombaya

DELA VSTVO MLINSKE INDUSTRIJE USTAVILO DELO. — POTRES NOV ZAVEZNIK INDOV V BOJU PROTI ANGLEŽEM.

BOMBAJ, 7. maja. V mestu vlada splošna zmešnjava. Po cestah in ulicah ni videti civilnega prebivalstva in nudijsko sliko velikega vojaškega taborišča. Močni oddelki indskih nacionalističnih dobrotvoljcev so prisilili 70.000 delavcev mlinske industrije, da so ustavili delo. Radi tega grozi mestu velika nevarnost, da zmanjka moke. Indski nacionalisti so vrh tega odrezali vsak dovoz živil iz okolice v mesto. Trdno so namreč odločeni, da z izstradanjem prisilijo najmočnejšo trdnjavo Angležev v Indiji h kapitulaciji.

RANGOON, 7. maja. Katastrofalni potres, ki je zadel ne samo Rangoon, temveč tudi velike dele Birme, je bil po svojih učinkih mnogo hujši kakor se je prvotno domnevalo. Potres v Indiji pa ima

za Angleže še mnogo bolj neprijetne posledice, ki se učinkujejo ravno v sedanjem trenutku velike politične napetosti. Hindi so namreč sedaj trdno prepričani, da vihti sam Bog svojo šibo nad zločinskimi Angleži, ki samolastno gospodarijo nad Indijo in so v svoji okupatorski nadutosti vrgli v ječo Mahatma Gandhija. Protiangleška propaganda v Indiji je dobila s sedanjim usodnim potresom še novo netivo, ki zaleže več kakor vsi dosedanji napori indskih nacionalistov. Prebivalstvo je vznemirjeno do skrajnosti Angleške oblasti so v največji skrb, ker jim za obvladanje vsak dan bolj naraščajočih pouličnih izgrediv že primanjkuje tako policijskih čet kakor tudi vojaških oddelkov.

Geografski proces

BEOGRAD, 7. maja. Danes je bil zaslisan 19 letni trgovski pomočnik Albin Gašparac, ki je obtožen, da je sestavil več peklenjskih strojev. Obtoženec nastopa zelo objestno in zanika vsako krivdo. Predsednik ga je moral ponovno pozvati k redu. Visokošolec Ivan Prpič, ki ga obtožnica poleg Bernardića in Hadžije obtožuje največ deliktov, zlasti, da je financiral priprave zarotnikov, je danes preklcal vse svoje izjave pred policijo in preiskovalnim sodnikom. Sestanki so se vršili le radi demonstracije proti poklonitveni deputaciji. Do zanimivega incidenta je prišlo, ko je branitelj dr. Hrvoj nekaj časopisnih izrezkov in papirjev, ki so obtožencu neopaženo padli iz žepa, naglo pobral in spravil. Šlo je

za stvari, ki jih je izročil obtožencu v zaporu. Ko je predsednik to opazil in izjavil, da je to nedopustno, so branitelji energično protestirali proti temu, češ da je to nedovoljeno oviranje stikov med obtoženci in branitelji. Nato je sledilo čitanje Prpičevih izpovedb na policiji in pred preiskovalnim sodnikom.

Komunistični izgrediv v praškem senatu

PRAGA, 7. maja. Na včerajšnje sejo senata so komunistični senatorji privedli v dvorano slaboumnega 20letnega mladeniča in ga postavili pred predsedstveno estardo z izjavo, da je postal žrtev policijskega nasilja, ki ga je po nedolžnem aretiranju in držala toliko časa v zaporu, dokler ni postal slaboumen. Ko je

predsednik odredil, da naj mladeniča odstranijo, so vprizorili komunisti tako velike izgrede, da je bil predsednik končno primoran, da je sejo prekinil in zaključil.

Važen sestanek gostilničarjev.

Za 12. maja sklicujeta mariborska in ljubljanska zveza gostilničarjev važen sestanek v Celju, kjer se bodo obravnavale vse zadeve, ki so važne za to obrt. Poudarjati moramo, da se zadnje čase pogosto množe sestanki in konference naših gostilničarjev in pridobiva ta pokret posebno važnost vsled tega, ker se pojavlja naenkrat gostilničarski stan naše banovine in sploh vse države v jako kompaktni obliki. To je zdrav pojav, ker vidimo, da so naši gostilničarji popolnoma pravilno razumeli duh časa in pa težkoče, ki so se pojavile po največ vsled splošne gospodarske krize. Pridružujemo se z veseljem temu pokretu, ker pričakujemo, da bo v mnogem pripomogel k ozdravitvi naših gospodarskih nepravil, ki so posebno občutne v našem mestu. Skrajni čas je, da se začnejo zanimati malo intenzivneje naše oblasti in predvsem občinska zastopstva, ker morajo uvideti, da ne bo mogoče izhajati brez njihovega sodelovanja pri občinskem gospodarstvu. Pri tem naj takoj omenimo, da je potrebno, da postopa naša občinska uprava v bodoče jako pazljivo napram tej obrti, ako je noče popolnoma ugonobiti. Sicer pa ni to zadeva samo države, banovine, mestnih zastopstev, temveč tudi javnosti, ki je pri tem najbolj tangirana. Kakor rečeno, z veseljem pozdravljamo to gibanje in pričakujemo, da bo našlo tudi ono razumevanje pri vseh krogih, kakor ga zasluži. K poteku konference pa se še povrnemo.

Nenavadno velikega planinskega orla v smeri nad Radvanjem je bilo videti včeraj popoldne. Sprva so številni gledalci mislili, da je bil aeroplan, a ker ni bilo čuti brnenja in se je kralj zračnih višav toliko »ponižal«, da so ga mogli dolinci prav dobro videti, je postala stvar jasna. Verjetno je, da je prišel iz Avstrije, saj se naši čitatelji že gotovo spominjajo, da so lani približno v istem času ustrelili blizu Apač pri Gornji Radgoni nenavadno velikega orla-ovčarja, katerega je potem nagačil mariborski preparator Zieringer. Gledalci so se vpraševali: Kaj bi bilo, ako bi se kralj zračnih višav srečal — s kakim našim aeroplanom?

Jurjevanje

je malodane izginilo v naših krajih. Najbolj se je še ohranilo v Prekmurju. Želeli bi bilo, da se ta lepi narodni običaj na novo pozivi, osobito med našo mladino. Adamičovo kolo Jurjevanje je zelo priprosto a učinkovito in ritmično živahen napev. Obnesel bi se povsod na naših izletih in prinesel mladini mnogo veselja in zabave. V Narodnem domu se bo Jurjevanje vršilo po Adamičevi kompoziciji.

Kavarna »Astoria«.

V sredo, 7. t. m. velik specialni koncert umetniškega tria Gildjebjerga. Virtuoz na harmoniko Pillich kot gost! Izbran spored s solo-vložki na harmoniko!

Cirkuska dijeta.

V cirkusu B. je lahko obohel požiralec mečev. Ravnatelj cirkusa je pred njegovim nastopom to najavil občinstvu s sledečim nagovorom: »Dame in gospodje, požiralec nožev Alvara Gimpelli je indisponiran in ne more danes svoje točke odpraviti kakor običajno. Zdravnik mu je prepovedal požirati meče in mu naročil najstrožjo dijeta. Zato požiralec mečev danes ne bo požiral mečev, ampak samo maniše kuhinjske in sadne nože, čepovlake in podobno...«

HUMANIK

DOBER
POLETEN ČEVELJ
240.
RUJAV
ČRNA 215
PLATNENA 145
NAJ BOLJ SI IN VNDAR CENENI

tujko-prometnih prilik. Pri tem treba pripomniti, da je francoska turisticna vseh prvih deset let po prevratu bila v polnem cvetu, in da je lani prišla v krizo na eni strani radi nemške konkurence, na drugi strani pa radi zloma na njunorški borzi. Tako je prišlo, da je dohodek Francije iz tujkega prometa padel od 15 milijard frankov v l. 1928 na 12 milijard frankov v l. 1929. Francoska vlada, v zvezi z vsemi službenimi, polslužbenimi in privatnimi organizacijami, je zato na eni strani dala za letos 30 milijonov frankov na razpolago za turistično propagando. Izdala je stroga navodila

glede solidnosti cen po hotelih. Tudi je za hotele, ki služijo tujskemu prometu, sklenjeno znižanje davčin in taks. Ustanovili so se tudi turistični uradi Francije v Angliji, na Portugalskem in Nizozemskem, povečali pa se bodo oni v Berlinu in ostali v Nemčiji in Newyorku. Vlada bo tudi organizirala propagandne izlete novinarjev in zdravnikov. Vse to kaže, kako veliko važnost polagajo Francozi na tujski promet. Razveseljivo bo, ako bo tudi naša vlada vse potrebno ukrenila za povzdigo turizma in tujkega prometa. Dotok milijard pomeni stalno lažanje našega narodnega gospodarstva.

Mariborski promet

ZVEZA ALEKSANDROVE CESTE Z GLAVNIM TRGOM. — VPRAŠANJE NOVIH MOSTOV ČEZ DRAVO. — PROMET NA GLAVNEM TRGU.

Najvažnejše in najnujnejše vprašanje, ki obstaja v našem mestu, je brez dvoma vprašanje prometa. Pred njim se umikajo v ozadje vsi drugi problemi, ki se dajo še odgoditi. Nastal pa je vsled prirode položaja Maribora kot takega, ki je v svojem starem središču stisnjen v nezadostno odprte ulice, po sredini pa presekane po globoki in široki strugi reke Drave. Vse to nas je privedlo tako daleč, da se v prometnem oziru že danes dušimo in se bomo s še večjim porastom še bolj, če poprej ne poskrbimo za vsaj nekakšno provizorično rešitev, kajti na definitivno vsled pomanjkanja kapitala danes absolutno še ni mogoče misliti.

Najtežji problem pri vsem prometnem kompleksu našega mesta obstoja pač v tem, da glavni kolodvor z Aleksandrovo cesto kot glavno arterijo nima nobene prave zveze z državnim mostom, ki oskrbuje zaenkrat še ves promet med desnim in levim bregom. Nobena sedanjih ulic med Aleksandrovo cesto in Tattenbachovo ulico, odnosno Glavnim trgom ni dovolj široka in tako naravnost izpeljana, da bi sama mogla prevzeti vsaj glavni promet. Tako se je morala izvršiti nekaka diferenciacija, nekatere ulice, kakor n. pr. Gosposka, so se pa morale sploh izločiti in dovoliti samo pešcem. Kakor pa izgleda ta rešitev na videz dobra, povzroča v resnici veliko zmedo. Naposled pa se ves promet vendarle tudi pri taki dekoncentraciji mora stekati na eno samo nevarno in ozko mesto ob ustju Vetrinske in Tattenbachove ulice na novem Glavnem trgu.

Drugi problem pa nastaja na Glavnem trgu in državnem mostu, ki je od leta do leta bolj obremenjen in bo kmalu preobremenjen. To se pravi, da sedanji edini most za vozove kmalu ne bo več zadostoval in bo nujno treba misliti na razbremenitev. Taka razbremenitev se bo pa lahko dosegla samo z izgradnjo no-

vega, drugega mostu. V prvi vrsti prihaja tu v poštev prostor v Melju, in o zgraditvi novega mostu tam, kjer je sedaj brod, se je faktično tudi že razmišljalo in razpravljalo. Ta most v Melju, katerega bi bilo treba čimprej zgraditi, bo sicer velike važnosti, posebno za Melje samu in njegovo industrijo, za Pobrežje in njegovo okolico, pa naposled tudi za vse Dravsko polje, a za trajno razbremenitev državnega mostu kljub temu ne bo zadostoval.

Prej ali slej se bo tedaj pojavila potreba po zgraditvi še drugega velikega mosta sredi mesta samega, in sicer iz Kopališke ulice na Tržaško cesto, kakor je bilo že pred zgraditvijo sedanjega državnega mosta projektirano, pa iz narodno-šovinističnih razlogov prejšnjih nemških mestnih gospodarjev opuščeno, ali pa iz Sodne ulice na Pobrežko cesto. Zgraditev takega mostu bi pa sedaj zahtevala tako visoke vsote denarja, da na to absolutno ni mogoče misliti. Na vsak način pa je nujno potrebno, da se že v sedanjem regulacijskem načrtu zariše tudi ta most iz ene ali druge ulice in da se zanj ohrani nezazidan prostor.

Prav tako pereče je naposled tudi vprašanje ureditve prometa med državnim mostom in Koroško cesto, z vseni ž njo zvezanimi ulicami, preko starega dela Glavnega trga. Ker je trg tu zastavljen s stojnicami, se vrši promet sedaj brez sistema kar po sredini, kar je v veliko oviro enotni usmerjenosti in v škodo tudi živilskemu trgu, ki je tako neprestano izpostavljen oblakom prahu. Najidealnejša bi tu bila brez dvoma ureditev po načrtu gradbenega nadsvetnika inž. Černeta in bi bilo samo škoda, če bi se opustila ali odgodila. Ne glede na to, bo pa treba sploh ves problem našega mariborskega prometa nujno in resno vzeti v pretres in najti neko rešitev.

in drevsnice v Kapeli); 5. Referat o I. vsedržavnem vinarskem kongresu v Beogradu (Lovro Petovar, veleposestnik itd. v Ivanjkoveh); 6. Poročilo predsednika, tajnika, blaginika in preglednikov računov; 7. Poročilo urednika in upravnika društvenega glasila Naših goric; 8. Odbritev odborovih predlogov za dobo do sledečega občnega zbora: višina članarine in kraj prihodnjega občnega zbora; 9. Spremembe pravil; 10. Volitev: a) predsednika, dveh podpredsednikov in 12 odbornikov, b) dveh preglednikov računov za dobo enega leta; 11. Obravnava predlogov in morebitnih pritožb s strani podružnic in društvenih članov; 12. Slučajnosti. — 30. maja, petek: Izleti. 1. Ogledovanje vinogradov. Ob pol 9. uri iz Ljutomerja čez Presiko, Strmec, Kalvarijo in Mrzlo polje v Jeruzalem, tam obed; popoldan pa čez Svetinje v Ivanjkovce, tam na vlak odnosno čez Radomerje (Miklošičev dom) v Ljutomer in vlak; 2. Ogledovanje banovinske trsnice in drevsnice v Kapeli, šampanjskih in vinskih kleti Clotaria Bouvierja v Gornji Radgoni. Ob pol 9. uri z vlakom iz Ljutomerja do Slatine Radenci, odtod v Kapelo in potem v Gornjo Radgono, tam na vlak.

Prijave za prenočišča 28 in 29. maja in izlet v Jeruzalem sprejema Vinarska podružnica v Ljutomeru, za izlet v Kapelo in Gornjo Radgono pa Vinarska podružnica v Gornji Radgoni. Izletov se morejo udeležiti samo tisti, ki so se do 25. maja pri Vinarski podružnici v Ljutomeru oziroma Gornji Radgoni prijavili. Za izlet v Kapelo in Gornjo Radgono bodo na postaji Slatina Radenci vozila po zmerni ceni na razpolago.

Dne 29. maja po kongresu in občnem zboru se bo vršila ob 14. uri na Cvenu pri Ljutomeru tradicionalna spomladanska konjska dirka, na katero so vsi udeleženci Vinarskega kongresa vabljani. Po dirki je sestanek kongresistov v gostilni Rajh na Moti, ob 21. uri pa v gostilni »Triglav« v Ljutomeru.

Koncert

s spremljavo harfe bo v sredo dne 7. maja v kavarni 'Park'

Mariborski in dnevni drohiž

Iz seje mestnega sveta.

V včerajšnji seji je bila izdana cela vrsta gradbenih dovoljenj. Rudolf Kifimann je dobil dovoljenje za zgradbo prtiličnih stanovanjskih hiš v Jelačičevi ulici 5 in 7; Ivan Dežman za prizidavo skladišča na hiši Vrbanova 2; Adolf Jurca za preureditev dvoriščnega poslopja pri hiši v Kopitarjevi 11; dr. Rudolf Ravnik za povečanje garaže pri hiši v Trubarjevi 4; Ivan Lorber za preureditev drvarnice in prizidavo verande pri hiši v Vetrinski 5; Lavra Scheidbach za preureditev drvarnice pri hiši v Gregorčičeva 8 v avtogaražo; Marija Mustek in Ciril Šimnic za zgradbo prtilične stanovanjske hiše v Koseskega ul. 26; Al. Fajdiga za zgradbo delavnice pri hiši na Pobrežki cesti 13; Franc Korman za prizidavo skladišča pri hiši v Gosposki ul. 3; Nabavljalna na druga drž. uslužbenec za zgradbo avtogaraže in odprte lope v Cvetlični ul. 19 kot provizorij; uporabno dovoljenje je dobil Ivan Völker za preurejeno in prezidano garažo v Kersnikovi ulici 1. Dovoljeno je bilo dalje Mariji Stepančič prodajanje brezalkoholnih pijač na stojnici na Glavnem trgu, Štajerski sadijarski zadrugi pa prodaja sadja istotam.

Vrbovec — Felberinsel.

Ako je tudi res, da je dravski otok pri Kamnici dobil naziv »Felberinsel« po svojem lastniku, nemškem priseljencu Felberju, še to ni noben vzrok, da se tu di danes mora tako nazivati. Ali niso bile v Mariboru nekatere ulice poimenovane po slavni možeh kakor so n. pr. Goethe, Schiller, Tegethoff itd. in vendar se danes nobena ulica več po njih ne nazivlje. Ali mogoče ni bil slučaj, da so na dravskem otoku rasle vrbe — Felber — in da se je lastnik otoka tudi imenoval Felber, kar bi vse dalo povod za naziv »Felberinsel«. Ako se to iz tega stališča presoja, je upravičena poslovenitev naziva »Felberinsel« ravno tako kakor poslovenitev uličnega naziva »Herrengasse«. Kakor je »Herrengasse« danes »Gosposka ulica«, tako naj se glasi »Felberinsel« danes slovenski »Vrbovec«. — Pa tudi praktični razlogi govorijo bolj za naziv »Vrbovec« nego za naziv »Felberjev otok«. Primerjaj: Vrbovec, (3 zlogi), — Felberjev otok, (5 zlogov); Vrbovca, (3 zlogi), — Felberjevega otoka, (8 zlogov). Dr. F. H.

Smrtna kosa.

V splošni bolnici je včeraj umrl 27letni posestniški sin Avgust Hoinik iz Planice pri Framu. Pogreb bo jutri ob 15. na pokopališču. — V Košakih 162 je umrl včeraj opoldne viničar Juri Hausmeister, star 67 let. Blag jima spomin, žalujočim naše sožalje!

Naša vojna literatura.

Naša literatura o največji vojni vseh časov je še zelo siromašna. Pač pa imamo že zanimiva dela o osvobodilnih bojih na srbskih bojiščih, ki so prinesli končno osvoboditev tudi Slovenem in Hrvatom. Med drugimi je sedanji komandant mesta Maribora, generalstabi brigadni general, g. Živko Stanisavljevič, priznan vojaški pisatelj, izdal že več zanimivih knjig, kakor: Cerska bitka od 16.—19. avgusta 1914 (izšlo 1. 1927 v Beogradu, str. 94), Gonjenje nakon cerske bitke (Beograd 1928, str. 80), Šumadijska divizija pri proboju solunskog fronta (Beograd 1928, str. 30) in O borčevji psihi (Beograd 1922 str. 32). Opozorjamo na ta zanimiva dela iz zgodovine bojev za našo svobodo in ujedinjenje. Knjige se dobe v Tiskovni zadrugi v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Lajtersperk.

Naša državna cesta je kot glavna vodnica izredno prometna. Ta znana resnica je bila že večkrat podčrtana. Ravno zato je ob njej pešpot, namenjena seveda le pešcem. Kot pa kaže in se tudi lahko vsakdo prepriča, je ravno naopak: pešci se morajo umikati kolesarjem na cesto. Ti so že tako predrzni, da vozijo le po pešpoti, ki je bolj uglajena. Zato pa so nezgode na dnevnem redu. Nedavno je občutila drznost kolesarjevo uboga stara ženica, drugič mlekarica, ki ji je zdrčal raz glavo jerbias, v nedeljo pa druga ženska. Drzni kolesar ji je pokvaril obleko. In tako se kronika nadaljuje. Našega potrpljenja je konec. Poklicani naj poskrbe, da ta drznost preneha. Mislimo, da bi za to zadostovalo par eksemplaričnih kazni.

Za pogorelce v Zaluki

je izročil upravi »Večernika« Neimeno-

van zavoj obleke. Iskrena hvala!

Smrtna kosa.

V Sv. Juriju v Slovenskih goricah je včeraj po dolgi bolezni preminul 65letni veleposestnik in gostilničar Franjo Kranjc. Pokojni je bil daleč naokrog zelo priljubljen. Blag mu spomin. Žalujočim naše sožalje.

Prijateljem planinstva in meje.

Da pomnoži število svojih članov in da bo mogel uspešno vršiti svojo misijo, poziva klub »Meja« vse prijatelje planinstva in obmejnega dela, da prijavijo svoj pristop pismeno ali ustmeno v pisarni »Putnik« na Aleksandrovi cesti. Prvič po osvobojenju pričenjamo s sistematično planinsko in narodno akcijo na meji, zato ne sme manjkati nihče, ki mu je pri srcu usoda naše zemlje.

Klub »Meja« pri otvoritvi koč pri Sv. Pankraciju.

V nedeljo 11. tm. otvori SPD, podružnica v Mariboru, na slovesen način svojo novo planinsko koč pri Sv. Pankraciju na Kozjaku. Poleg članov SPD in drugega občinstva, se udeležijo otvoritve tudi člani kluba »Meja«. Odhod iz Maribora z vlakom ob 5.25 zjutraj do postaje Brezno-Ribnica in od tam peš do cilja. Vsi člani se vabijo, da se izleta polnoštevilno udeležijo in da pripeljejo s seboj tudi svoje prijatelje in znance.

Uradni list

dravske banovine objavlja v št. 58 z dne 3. maja rodbinski pravilnik za člane kraljevskega doma kraljevine Jugoslavije, zakon o ureditvi selitve oseb, ki izgube zaščito po dosedanjem zakonu o stanovanjih ter pravilnik o službenih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkih banovinskih uslužbenec dravske banovine.

Upokojenci bivše južne železnice, njih vdove in sirote,

ki so bili upokojeni pred 1. julijem 1922, naj do 15. maja pošljejo na spodnji naslov sledeče podatke: 1. kdaj je bil upokojen; 2. vdove in sirote, kdaj je umrl mož, oziroma mati; 3. koliko znaša pokojnina v kronah, koliko draginjska doklada; 4. kak čim je imel upokojenec ob upokojitvi (uradnik, zvanik, služitelj) in svoj naslov. — Ivan Kežar, viš. revizent v pok., Maribor, Aleksandrova cesta 35.

Sreda 7. Danes

kompletni kabaretni spored

V VELIKI KAVARNI

Danes Sreda 7.

Svinjski sejem v Mariboru.

Na zadnji svinjski sejem je bilo pripe-
lianih 362, prodanih pa 262 svinj. Cene so
bile sledeče: 5—6 tednov stari prašiči
125—150 Din, 7—9 tednov 185—200, 3—
4 mesece 250—400, 5—7 mesecev 500—
650, 8—10 mesecev 700—900, 1 leto 1000
—1200, 1 kg žive teže 12—13.50, 1 kg
mrtrve teže 17—18.50 Din, ovce po 100
Din.

Licitacija za nabavo gramoza.

Okrajni cestni odbor v Mariboru javlja, da se bo v sejni dvorani okrajnega cestnega odbora, Kamniška cesta 26, II. nadst. dne 15. maja ob 9. uri vršila ponovna ustmena licitacija za nabavo gramoza za banovinske in okrajne (občinske ceste) v območju cestnega odbora mariborskega za proračunsko leto 1930. Natlačnejši pogoji so razvidni iz razglasa na uradni deski mestnega magistrata mariborskega.

Pri odebelelosti vzbujajo redna zdravila uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telu vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefovo« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Na Pankracij!

Na Kozjaku je meja, Pankracij mejnik na straži je zvesta slovenska trdnjava Pankraciju postavili smo spomenik: mu Dom bo otvorjen, ovenčana glava. Planine, na Pankracij, on praznik obhaja prihodnjo nedeljo ednajstega maja!

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 7. maja ob 20. uri »Adieu Mimi«, ab. B. Kuponi.

Četrtek, 8. maja ob 20. uri »Caričine Amazonke«, ab. C. Kuponi.

Petek, 9. maja. Zaprto.

Sobota, 10. maja ob 20. uri »Rigoletto«. Gostovanje ge Tinke Wesel-Polla. Navadne operne cene. Kuponi. Zadnjič.

Nedelja, 11. maja ob 16. uri »Materinski dan«. Prireditel slovenskega ženskega društva. — Zvečer ob 20. uri »Caričine Amazonke« pri znižanih cenah. Kuponi.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 12. maja ob 20. uri »Caričine Amazonke«. Gostovanje Mariborčanov.

Poslednje gostovanje ge Tinke Wesel-Polla v »Rigolettu«. V soboto, 10. tm. gostuje slavna koloraturna primadona ga Tinka Wesel-Polla kot Gilda v »Rigolettu«, ki bo obenem tudi poslednja predstava te Verdijeve opere. Pri tej predstavi veljajo navadne operne cene, nadalje kuponi. Razen ge Tinke Wesel-Polla gostujeta še bivša člana marib. opere ga Vida Zamejč-Kovičeva in g. F. Neralič. Predstava se bo vršila le, če bo vladalo zanjo zadostno zanimanje.

Drugi vinarski kongres v Ljutomeru

in občni zbor Vinarskega društva za dravsko banovino se bo vršil dne 28., 29. in 30. maja v Ljutomeru. V sredo 28. maja ob 15. uri seja glavnega odbora Vinarskega društva in delegatov podružnic v dvorani hotela Zavratnik v Ljutomeru. V četrtek 29. maja (praznik) vinarski kongres in občni zbor Vinarskega društva v Sokolskem domu v Ljutomeru. Začetek ob 8.30. uri. — Dnevni red: 1. Otvoritev kongresa in občnega zbora; 2. Imenovanje dveh zapisnikarjev in dveh skrutinorjev; 3. Referat o pridelovanju kvalitetnih vin. (Inž. Ivo Zupanič, referent za vinogradništvo pri banski upravi v Ljubljani.) 4. Referat o aktualnih potežkočah in zadevah vinogradnika (Joško Glaser, uravnik banovinske trsnice

Zgodovinski podatki o solati!

SEZONSKO-AKTUALNE ZANIMIVOSTI. — CESAR, KI MEŠA SOLATO. — KRALJI IN PESNIKI. — PLUTARHOV ROKOPIS. — PAPEŽ SIKST V. IN NJEGOVA SOLATA. — DVOBOJ IN MUČENIŠKA SMRT RADI SOLATE...

Živimo v visoki sezoni solate. Izbera je tako bogata raznih vrst, da so razvaljeni gurmani in njih boljše polovice včasih v nemali nepriliki radi primerne kombinacije. Dobro bo, da načemmo ta predmet; kajti ventiliranje zanimivega vprašanja zgodovine, te nesporno najstarejše in najbolj popularne jedi ne bo zanimalo samo naše gospodinje in kuharice, temveč tudi priprostega uradnika in delavca, kateremu je solata večkrat edina dnevna hrana.

Veliki pesniki in kralji so proslavljali solato v mogočnih slavonskih in zgodovinskih nam poroča, da so bili med kralji celo taki, ki so si solato »lastnoročno« pripravliali...

Slavni nemški pesnik Goethe piše v svojem pismu iz Palermo 12. aprila 1787 ves navdušen: »Solata je v teli kraljih bajno krasna; po nežnosti in okusu je kakor okrepčujoče sveže mleko in sedaj se-le razumem, zakaj so jo stari imenovali »lactula«...«

Slavnemu italijanskemu pesniku Molzi pa je bila solata predmet za navdušenje odo. V prekipajočih superlativih jo opeva, meneč, da jo je Adam na migljaj božjega angelja našel in okusil, še predno je segel po prepovedanem sadu na »drevesu spoznanja«... Molza prihaja v svoji pretirani tiradi do zaključka, da mora spričo solate otemniti mistična gloriola mirte in — lovorja... In Molza je postal s svojo »himno na solato« mahoma tako slaven, da so celo branjeve kupovali njegove pesmi.

V »Življenju Friederika Viljema I.« piše avtor Fassmann v slogu takratne dobe dobesedno: »Na oficirskih pojedinah v Potsdamu je običajno Veličanstvo lastnoročno pred očmi vseh gostov pripravljati solato, kar se je zgodilo s tako večšino, da je vse prisotne zadivilo... Veličanstvo si je med delikatnim delom opralo roke po štirikrat prav temeljito in vsakokrat porabilo po eno svežo svileni servijeto... Priprava solate nam je vsem sproti vzbujala diven apetit, ki se da le z daleka primerjati s čustvom najudanejšega patriotizma...«

Stari Plutarh je tudi pisal o solati. Zabilog je ohranjen samo odlomek tozadevne razprave z napisom: »Zakaj ženske ne smejo jesti srca solate?« Četudi je znano, da so že prastari gurmani zelo obračljali nežno ostrže solate, vendar je velika škoda za ves svet in »solatologe«, da se je Plutarhova razprava izgubila.

V Italiji je postala slovita solata papeža Siksta V. naravnost legendarna. Cerkvena zgodovina, ki do potankosti preišče vse detailje iz življenja velikih cerkvenih očetov in svetnikov, je sledeče zabeležila: Nekdanji menih, znan le po imenu brat Feliks — poznejši poglavar rimske cerkve (Sikst V.) je živel z nekim odvetnikom v iskrenem prijateljstvu. Ko pa je menih napredoval v cerkvenih činih, je naenkrat prišel »iz evidence« — nekje se je zgubil, kakor se pač zgubijo prijatelji. V toku let je odvetnik obubožal in nazadnje vsled revščine težko obolel. V svoji stiski se je obrnil na papeževga osebnega zdravnika, leta pa na svetega očeta samega. Cerkveni poglavar se je spomnil svojega prijatelja iz revnih in skromnih let samostanskega življenja ter sklenil, da obupanemu in bolnemu prijatelju radikalno pomaga. Poslal mu je veliko košaro svoje takrat izredno slovite solate s pozdravom in priporočilom, da je pošilka najsigurnejši lek za njegovo telesno in duševno bolezen... Svoj ukrep je sporočil tudi svojemu telesnemu zdravniku, ki pa je neumno znal z glavno, da si ga je sveti oče prepričal, da bo ta lek sigurno rešil njegovemu prijatelju — življenje.

Papežev telesni zdravnik je kasneje v skrbi obiskal bolnega odvetnika in ga povprašal, kako deluje papeževa zdravilo, in kako se počuti... — Ves pomlajen, žareč v licu in zadovoljen v dno duše je odvetnik odgovoril: »Čudovito je zdravilo svetega očeta; popolnoma sem ozdravil; čutim se zopet čilega, mladega in zdravega! In dal je primesti čudotvorne košaro, dar svojega mladostnega pri-

jatelja in tedanjega cerkvenega poglavarja: V njej je bilo več vrst solate, prav skrbno vzgojeni eksemplari, a pod njimi je bila »ta prava« solata papeža Siksta V.: velika mošnja svetlih, zlatih cekinov...

Od takrat pravijo v Italiji vsakemu, posebno pa odvetnikom, ki pridejo v denarne stiske, konkurze in podobne luže: »Manjka mu solata papeža Siksta V.«

Solata ima tudi svojega — mučenika. Postal je to radi prevelike ljubezni do te zelenjave hrabri kapetan Desbois, vodja glavne oficirske obednice v — Parizu. V svoji maniji je običajal, da izvrši zadnja dela pri pripravi solate — sam. Neki njegov tovariš, znan kot zbadljivec, se je ob priliki neke pojedine izrazil: »Solata je nezdrava jed!« To je Desboisa tako razburilo, da so mu od besnosti izstopile oči; začel je zmerjati po vseh registrih tako, da so psovke dale povod za neizbežen — dvo boj z ostrimi sabljami, kajpak! Desbois je bil mnenja, da je sloves solate zaslužil viteški obračun...

Dogovorjenega jutra sta se nasprotnika spoprijela. Desbois je zadel nasprotnika lahko rano na desni roki. »To je samo kapljica olja!« je zaklical za solato navdušeni Desbois. Zopet so se križali meči. Desbois je zadel nasprotnika naravnost v prsa. Hkrati je vzkliznil: »To je samo malo octa!« Iz dveh ran je tekla kri in Desboisov nasprotnik, ves jezen radi takega fanatičnega izzivanja, je besen porinil ostrino noža v trebuh svojega nasprotnika in kričnil: »To je bil pa — česen... Zdaj pa dobiš še — popra in soli!« Po teh besedah se je razjarijen zakadil v Desboisa ter ga zadel naravnost v srce... Smrtno zadet se je Desbois zgrudil na tla in v pretiranih besedah umirajoč dejal tovarišem, ki so ga držali v rokah: »Ni — ni — — bolj — — zdravega jedila — kakor — — kakor je solata — — — ali — — ali vsakdo je — — ne — — razume pripraviti...« Po teh besedah je fanatični oboževalec solate izdihnil svojo dušo.

Iz predstoječega pač vidimo, kako veliko poslanstvo vršijo vrtnarji, ki strogovnjaško vzgajajo to svetovnoznano zelenjavo, ki uživa enak sloves v razkošnih obednicah kronanih in nekronanih kraljev, kakor v bajti delavčevi... Vsa mogoča imena ima: »Majska kraljica, carski cvet, berivka, endivija, radič, ledenka, regrat, motovilec, poljska kneginja, braziljska itd. — Naše gospodinje, ki hodijo po trgu in izbirajo »najcenejše in najboljše«, da servirajo svojim »najdražjim« solato za obed in večerjo, bodo prav gotovo vesele teh razkritij.

Smrti zapisana

Čudna usoda je zasledovala stockholmskega sportnika inž. Karla Plyma in njegovega brata Gustava. Že meseca aprila, ko sta neko nedeljo napravila z motornim čolnom izlet po morju, bi bila skoro oba prišla ob življenje. Motor je eksplodiral in le s težavo sta se brata rešila. Drugo nedeljo sta napravila z nekaterimi prijatelji izlet k neki vili ob morju. Tam je Gustav prišel preblizu na rob skale in padel precej globoko skoro ravno v morje. Le s težavo so ga rešili, imel je pa težke notranje poškodbe. Brat Karl je takoj naročil letalo, da ga zapelje v bolnico. Pa kakor da se je smrt zagrizla v oba brata: na povratku v Stockholm se je letalo zrušilo — najbrže vsled preobteženosti — v vodo. Karla Plyma so potegnili iz vode mrtvega, Gustavovo stanje pa se je tako poslabšalo, da je tudi kmalu umrl.

V Leningradu je 3500 praznih lokalov.

Vsled likvidacije zasebne trgovine v Sovjetski Rusiji je danes samo v Leningradu praznih nad 3500 lokalov. Stanovanjski uradi bodo te lokale nakazali deloma raznim društvom in ustanovam, ki so sedaj v zasebnih stanovanjih, deloma pa delavcem za stanovanja.

HUMANIK

PLATNENE

D78

NAJBOLJŠI IN VENDAR CENENI

O pesnikih in pisateljih

Slavni francoski pisatelj Victor Hugo je bil silno radoveden. Kako se kaj prodaja njegova najnovejša knjiga. Toda založnik je molčal. Zato mu je poslal Hugo dopisnico, na kateri je bilo le »?« Založnik je nato odgovoril: »!«, nakar se je Hugo popolnoma pomiril.

Na neki mali postaji se je Tristan Bernard prepiral s postajenačelnikom radi svoje prtljage. Njegovi kovčegi so namreč nekje zaostali. Postajenačelnik ni mogel nič ukreniti. Toda Bernard ni odnehal, nakar je uradnik nanj zavpil: »Dragi gospod, ali me imate za bedaka?«

»Nikakor.« je odgovoril Bernard, »toda ni izključeno, da se motim.«

Francoski pesnik in dramatik Freydaun je sedel ob treh zjutraj utrujen in slabo razpoložen v neki restavraciji. Nemu je stopila k njemu nepoznana mu rumunska gledališka igralka in ga je nagovorila: »Kako srečna sem, gospod Freydaun, da se morem seznaniti z Vami. Povsod v Rumuniji sem že igrala Vaše komade: v Bukareštu, Jašu, Cernovicah, Braili itd.«

Ne da bi kaj pomišljal in se sploh zmenil za igralko, je Freydaun nato odgovoril: »Jaz Vam tega tudi čisto nič ne zamerim.«

Lirik Moreas je bil nekoč skupno z Verlainom v kavarni. »Trije pesniki so«, je rekel: Baudelaire, Verlaine in jaz... Baudelaire, ker je mrtvec in Verlaine, ker je navzoč.«

Tudi u Pragi atelje za zvočne filme

Filmska družba AB v Pragi je preuredila svoj atelje tudi za snemanje zvočnih filmov v češkem jeziku. Dozdaj so v Evropi ateljeji za zvočne filme: v Londonu, Parizu (4), Berlinu (9), Münchenu in v Pragi. Pripravljajo ga tudi v Rimu, ker je Mussolini prepovedal igranje zvočnih filmov v tujih jezikih. Med prvimi zvočnimi filmi praškega ateljeja bodo »Slovanske melodije«, v katerem bo igral glavno vlogo slavni češki violinski virtuoz Jaroslav Kocian. Drugi film bo »Avstrijski feldmaršal« s slavnim češkim komikom Vlastom Burianom, potem »Filozoška zgodba« po povesti nedavnice umrlega češkega pisatelja Aloja Jirasske. Zadnja dva filma bota v češkem in nemškem jeziku.

Še dve socialistični mesti — v bližini Leningrada.

V bližini Leningrada grade sedaj dve nove mesti po socialističnih načelih, eno na postaji Ivanka, drugo na postaji Durovka. Za prvi čas bo v vsakem teh mest v hišah — komunah nastanjenih po 3000 delavcev.

Sport

Davis Cup.

Po senzacionalni zmagi našega moštva nad Švedo 5:0 v Beogradu igra Jugoslavija proti Španiji, ki je porazila Belgijo 4:1.

Našo državo bodo zastopali isti igralci, ki so igrali proti Švedom in sicer gg. Schäffer, Friedrich, Kukuljevič in Radovič.

Dosedaj so se odigrale sledeče tekme: Anglija:Nemčija 3:2, Španija:Belgija 4:1, Japonska:Madžarska 5:0, Poljska:Rumunija 3:2, Indija:Grčija 3:2, Jugoslavija:Švedska 5:0, Avstralija:Švica 5:0.

Prižoba proti glavni skupščini LNP odbita.

Na včerajšnji seji upravnega odbora JNS v Beogradu je bila zavrnjena prižoba proti letni skupščini ljubljanskega nogometnega podsaveza ter je bil potek skupščine odobren v celoti.

Jugoslavija:Češkoslovaška.

Na Vidov dan se bo odigrala v Zagrebu meddržavna tekma Jugoslavija:Češkoslovaška in je savezni kapetan g. Simonovič nominiral sledeče igralce: Mihečič, Ivkovič, Beleslin, Arsenijević, Premerl, Djokič, Marjanović, Hitrec, Šimšir, Bonačić, Babič II.

Lahkoatletski meeting v Mariboru.

Sestanek delegatov mariborskih klubov se bo vršil v četrtek, dne 8. tm. ob 18.30 v kavarni Bristol. Savezni delegat inž. Koudelka.

Zanimiva pravda o očetovstvu

se je vršila in končala nedavno pri švicarskih sodiščih. Nekemu mlademu zakonskemu možu v Luzernu je njegova ljubezniva boljša polovica že po 7 mesecih zakona poklonila dečka. Mož je zanimal očetovstvo otroka, češ da je žena pred 9 meseci imela odnošaje z nekim Japoncem in da je fantek živa slika te mednarodne ljubezni. Mlada žena ni tajila, da je imela odnošaje z Japoncem, uporno pa je trdila, da je oče otroku njen mož. Nastal je konflikt, ki ga je reševalo sodišče potom moderne znanosti. Sodišče v Luzernu je namreč, da se izogne krivi sodbi, naprosila antropološki zavod v Curihu za njegovo mnenje o plemenitih znakih malega črvička. In tako je fantek prišel pod stroge učenjaške oči in očale curiških antropologov, ki so dognali, da dečko nosi vse znake mongolskega plemena in da mora oče otroka gotovo biti Japonec. Zvezno sodišče je seveda moralo upoštevati mnenje učenjakov in je priznalo možu pravico, da odklanja očetovstvo. Zelo poučna zgodba za žene, ki so tik pred vstopom v sveti zakon!!

Več nese.

— Zakaj ne nosiš svojih kokoši več na trg prodajat?

— Se ne izplača, raje jih dam od avtov povoziti, dobim dvakrat toliko za nje kakor na trgu.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

87

»To sem vam hotel povedati, milostljiva. Oprostite mi neomikani odkritosrčnosti, da ne zna po spodobnosti in po spoštovanju, ki ga dolgujem knežini Manfredi, krotiti čustev, ki so mi dušila srce... Da, to me je dušilo, razjedalo mi je srce in dušo... res, preveč kruto bi bilo, če bi mi bila odrečena celo bridka sreča, da vam razodenem svoje gorje...«

»Vaše gorje!« je dejala ona zamolklo.

»Veliko je to gorje!« je povzel on z glasom, ki je slišno drhtel. »Glejte, milostljiva, ali ni čudna moja usoda?... Naj bi se bil, jaz revež, zaljubil v kako dekle, ki bi bilo reвно kakor sem jaz... In kot sin svobode, ki se je daleč tam izgubljala v noči. Nato je s po-nih cest bi bil tudi lahko na vse veke ljubil samo svojo neodvisnost... Ne! Moral sem srečati v a s. In takrat sem začutil, da je vse končano zame... Kako sem mo-gel upati, da se enkrat zapre prepada, ki naju loči?... mi!...«

Beatrice je iztegnila roko, kakor da ga hoče usta-viti. Nekaj trenutkov se je zdela, da se vrši v njenih prsih silen boj. Nato so se njene oči uprle v Ragasten-sove. In kratko in resno je izpregovorila:

»Knez Manfredi ni moj soprog...«

Vitezu se je zavrtelo v glavi. Zbal se je, da se mu remara le sanja, ali da je ni prav razumel.

»Kaj hočete reči, milostljiva?« je zajekal.

»Vitez,« je nadaljevala ona, »samo skrajna odkri-tosrčnost me more varovati pregreška. Ponavljam vam torej, da je knez Manfredi v svoji junaški — lahko re-čem — vzvišeni velikodušnosti privolil v to, da vidi v sko meni samo svojo zaročenko...«

Ragastens je sklenil roke. Zdelo se mu je, da se odpirajo nebesa.

»Poročila sem se s knezom,« je govorila Primave-ra, »ker nisem hotela vzeti nobenega izmed gospodov, ki so mi dajali razumevati svoja čustva... Za tri me-sece sem Manfredijeva zaročenka... In če knez čez tri mesece prekine svojo velikodušnost, ako v njegovem srcu soprog premaga očeta, kakršen mi je bil doslej vse dni...«

Prekinila se je, ne preplašena, pač pa burno prev-zeta od priznanja, ki ji je plavalo na ustnicah...

»Ah,« je zamrmral Ragastens, pijan ljubezni in ve-seja, »govorite!...«

»Torej, vitez — potem naj združi smrt, kar je loči-znamerje za naskok, se je pojavila mlada ženska v beli obleki, ki je na iskrenem konju pridrla mimo fronte zaveznikov čet. Bila je Primavera.

S koncem svojega korobača je kazala na armado Ce-zarja, ki se je razvijala v dolgih valovitih črtah. In neiz-meren krič je pozdravil mlado ženo. Skoraj v istem hipu so se pognale boje vrste naprej.

In kmalu se je široka plan napolnila z bučnim tep-tanjem korakajočih polkov in s tisočkrat ponavljanimi kliči poveljnikov. Nato sta se z divjim rjoventjem in z donebnim rožljanjem železa, ki so ga glušili kriki gro-ze in belečine, zagrabil sovražni armadi.

Ob kraja so se branili v popolnem redu. In ko je bila ura štiri, se Cesarjeva armada niti ni bila umak-nila, niti ni napredovala. Polagoma pa je ponehal pr-votni red: bitka se je bila razbila v deset ali dvajset posameznih manjših bitk.

Cezar, ki je že od jutra dirjal po bojišču semintja, sedeč ves blede na vrancu, ki je bil okrvavljen gori do

je zgrudila na klop nazaj, skoraj nezavestna od čarob-nih občutkov tega prvega poljuba ljubezni, dočim je Ragastens bežal po parku, ves brez uma in grizoč si ustnice do krvi, da ne bi do zvezd zakričal svoje sreče.

Uro kasneje se je Primavera vrnila v svoje stano-vanje.

Rekli smo, da se je granitna klop s svojim hrbtom naslanjala ob temelj neke mramorne skupine. Na levi strani tega temelja, nekoliko zadaj za klopjo, se je dvi-galo staro deblo vrbe žalujke; njene gibčne veje so se spuščale od vseh strani, pokrivaje mramor in klopico s svojo senco. Deblo pa je bilo do polovice votlo, kajti vrba je bila stara.

Nekaj minut po odhodu Primavera se je navidezno tel goditi čudež: senca debela se je kakor podvojila, ali bolje rečeno, druga senca se je tiho ločila od nje... Bila je ženska...

Z mračnim pogledom je sledila beli postavi Prima-vere, ki se je daleč tam izgubljala v noči. Nato je s po-nih rogljivim smehom stopila nazaj.

»Ganljiv sestanek! Idila se razvija... O, brezumni-ma, da ne slutita mrkle tragedije, ki vama sledi za peta-gel upati, da se enkrat zapre prepada, ki naju loči?... mi!...«

Nato se je ta ženska postava naglo oddaljila proti ozadiju parka. Tam so bila vrata. Poleg teh vrat je ča-kal moški, eden izmed služabnikov palače. Ženska mu je pomolila mošnjo, ki jo je lakaj lakomno pobasal v žep.

»Ali naj čakam signoro tudi jutri zvečer?« je vprašal, odpiraje ji vrata.

»Da, jutri in vsak naslednji večer, kakor včeraj in kakor noč!...«

Nato je ženska prožno prestopila prag ter se izgu-bila v črnih ulicah montefortskih.

XLIX.

Po bitki.

Drugo jutro se je vršil na Pianosi spopad med voj-ski Cesarja Borgia in četami zaveznikov...

Uspeh bitke je bil neodločen.

Najvažnejše za Cesarja je bilo to, da svobodno pro-dre v sotesko, ki je vodila pred vrata Monteforta — edina cesta, ki je mogla služiti vojaškim namenom. Ves trud zaveznikov je veljal torej obrambi dohoda v Pe-klensko sotesko.

In dasi se Cezar ob tem prvem spopadu ni mogel polastiti soteske, vendar je bilo očitno, da kmalu do-seže ta cilj. Proti njegovim dvajsetim tisočim vojakov so jih mogli zavezniki postaviti na bojišče le dvajset tisoč. Vrh tega je bilo znano, da papežev sin še priča-kuje znatnih ojačenj.

Ob rani zori, v trenutku, ko je dal knez Manfredi znamenje za naskok, se je pojavila mlada ženska v beli obleki, ki je na iskrenem konju pridrla mimo fronte zaveznikov čet. Bila je Primavera.

S koncem svojega korobača je kazala na armado Ce-zarja, ki se je razvijala v dolgih valovitih črtah. In neiz-meren krič je pozdravil mlado ženo. Skoraj v istem hipu so se pognale boje vrste naprej.

In kmalu se je široka plan napolnila z bučnim tep-tanjem korakajočih polkov in s tisočkrat ponavljanimi kliči poveljnikov. Nato sta se z divjim rjoventjem in z donebnim rožljanjem železa, ki so ga glušili kriki gro-ze in belečine, zagrabil sovražni armadi.

Ob kraja so se branili v popolnem redu. In ko je bila ura štiri, se Cesarjeva armada niti ni bila umak-nila, niti ni napredovala. Polagoma pa je ponehal pr-votni red: bitka se je bila razbila v deset ali dvajset posameznih manjših bitk.

Cezar, ki je že od jutra dirjal po bojišču semintja, sedeč ves blede na vrancu, ki je bil okrvavljen gori do

vratu, in vihteč širok meč, oškrlaten do ročaja, je okrog četrte ure skienil napraviti konec. Zbral je svoj švicar-ski polk in svoja dva piemonteska polka ter poslal pred seboj oblak jezdecev, ki so pometli prostor s silo orka-na. Nato je pričel korakati naravnost proti soteski.

Takoj se je zopet osredotočil napor vseh čet, raz-kropljenih po planoti. Knez Manfredi je šel Cesarju na-proti na čelu vseh ali treh polkov, ki so se bili in trpeli že hude izgube.

Na Cesarjev migljaj je sledil strahovit spopad. Skoraj celo uro je žarel zrak v svetlikanju neštetihih bli-skov: vsak blisk je bila sulica, meč ali rapir. Zamol-klin udarcem je sledilo hropenje, psovkam besni kri-ki... Nenadoma pa je nastal hujši krič. Manfredijeve čete so se umikale.

V tem trenutku pa je Borgia zaslišal nekaj kakor grom, od katerega se je majala zemlja. Kakih sto jez-decev se je z naperjenimi kopji v blaznem diru drevilo nad njegove polke. Na čelu pa, za več sulic pred osta-limi, je divje besnel človek, ki ni imel na sebi železa, nego navaden oklep iz žoltega usnja. In v roki je vihtel dolg rapir — svoje edino orožje. Ta jezdec je bil Ra-gastens.

Dospevši do Švicarjev, sredi katerih je jehal Ce-zar, je začel Ragastens še huje izpodbadati svojega Ka-pitana: taka je bila njegova bojna navada.

Kapitan, kakor blazen od besa, je skakal, vzpenjal se, pognal se preko glav in delil s kopiti strašne udar-ce na vse strani. Široka praznosta se je delala pred vi-tezom, kriki groze so spremljali njegovo pot; on pa je divjal naravnost proti Cesarju.

Švicarji so se trumoma branili škadrona, ki ga je bil Ragastens potegnil za seboj, da je treščil s svojim železnim klinom v njihovo sredo. Ragastens je začutil, da se v tem hipu odločuje usoda bitke. Nevzdržema je drevil naprej in dospel nazadnje do Cesarja.

»Zdaj se pomeniva. Svetlost!« mu je kriknil.

»Izdajalec!« je odgovoril Cezar. »Umri!«

Dvignil je svoj široki meč. S tem gibom pa je ob-enem pokazal nasprotniku tisto mesto, kjer je bila nje-gova rama brez oklepa; Ragastensov rapir se je za-bliskal, njegova ost se je zakopala v ramo Cesarja, ki je izpuštil vaje in se zrušil raz konja...

Tolpa Švicarjev se je umikala na vsej črti.

Ragastens se je dvignil v stremenih ter zmago-slavno zavriskal.

Ta hip pa se je zapodil nadeni jezdec orjaška po-stave, vihteč dolgo, težko sulico. Naglo se je Raga-stens še ozrl za Švicarji, ki so bežali, odnašaje Cesarja in preganjeni od konjenikov, s katerimi jih je on na-skočil. Nato se je obrnil proti orjaku: bila sta takore-koč sama na širokem, okrvavljenem prostoru, pokri-teni z umirajočimi in z mrličji.

Ragastens, ki mu je vsled manjkajočega mu okle-na ostajala vsa njegova gibčnost, se je umaknil nasko-ku jezdeca, ki je prihajal proti niemu, tako da je lastni pogon odnesel orjaka mimo. Zdaj pa se je Ragastens zapodil nadenj. V par skokih je bil pri niemu, in ko se je hotel orjak obrniti, je strašno zakričal: Ragastensov meč mu je bil prebodel grlo.

Jezdec je telebnil na zemljo, njegov prestrašeni konj pa je zbežal. Med padcem se je odnela jezdečeva čelada: prikazal se je njegov blede, spačeni obraz.

»Glej no, to je ubor! Astorra!« je dejal Ragastens.

»Da,« je odgovoril Astorra in se brezupno na-smehnil. »Kakor vidite, sem prišel iskat vaš osmi su-nek...«

»Žal mi je, baron,« je dejal Ragastens, ganjen od sočutja.

»Eh, kaj!... Saj je... poslednji!...«

(Nadaljevanje sledi.)

Vse vrste pletenin

po meri. Popravila, spadajoča k tej stroki, izvršuje najbolje, hitro in cene-no mehanična pletarna Javornik, Vo-jašniška ul. 2. 364

Uboga služkinja

je zgubila v nedeljo zvečer ročno tor-bico s precejšnjo vsoto in drugimi ma-lenkostmi. Poštenega najditelja se pro-si, da jo odda proti nagradi na policiji. 1330

Zelo poceni

prodam fine koncertne citre. Vetrinjska ulica 9. 1325

Mizarstvo Ciril Razboršek,

Taborska ulica 22 izdeluje najsolidnej-e polišstvo vseh vrst in notranje opreme ter renoviranja. Cene nizke! XV

Hiša s trgovskim lokalom,

lepa enonadstropna z mansardo, brez popravil, dvoriščno poslopje in velik vrt, na prodaj pod ugodnimi pogoji. Maribor, Magdalensko predmestje. Do-pisi pod 400.000 na upravo »Večerni-ka. 1348

Sobo-in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Fra-njo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Predtiskanje najmodernejših vzorcev,

kakor tudi popravilo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Gramofone

popravlja najbolje in najceneje meha-nična delavnica Justin Gustinčič, Tat-tenbachova ulica. 14. 602

Kuharica,

katera pozna tudi primorsko kuhinjo, lahko prevzame kuhinjo na svoj račun pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi lista. 1353

Štedilnik

skoro nov, v obliki mize 70x75x52 cm se prodaja. Aleksandrova cesta št. 16, v trgovini. 1291

Spalna soba,

trdi les, dobro ohranjena in čista na prodaj. Vrazova ul. 2, levo. 1332

Elektroinstalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških po-slopij vsaka montažna popravila, po-pravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Cenjenemu občinstvu vljudno sporočam, da sem prevzel s 1. majem 1351

trgovino z lesom in premogom na Meljski cesti 41

Zagotavljajoč točne in solidne postrežbe, se priporoča I. CIZEJ.

Sivi lasje

dobivajo naravno barvo in mladostno svežost brez barvanja. Že 20 let izkušeno. Natančnejša pojasnila brezplačno. — A. ZORKO — MARIBOR. Poštni predal 80. 1352

Najboljše

vino

dobite v vinotoču

Meljski hrib št. 4 kjer se shaja dnevno ve-sela družba. 1347

Umetna svila,

foulard svila, 1313

pralni delein v veliki izbiri

Srečko Pihlar

Maribor, Gasposka ul. 5.

Spominjajte se CMD!

Potrti globoke žalosti, naznanjamo, da je naš predragi sin in brat, gospod

Avgust Hojnik

sin posestnika na Planici,

danes v bolnici v Mariboru v 27. letu starosti, po kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, nenadoma preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 8. t. m. ob 15. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Planica, dne 6. maja 1930.

1349

ŽALUJOČA RODBINA HOJNIK

in ostali sorodniki.